

Kommenteret høringsnotat

18. august 2023

Høring over udkast til bekendtgørelse om Radio- og tv-nævnets udbud af tilladelser til programvirksomhed i den regionalt opdelte DAB-blok 3 og 4

Kulturministeriet sendte den 3. juli 2023 et udkast til bekendtgørelse om Radio- og tv-nævnets udbud af tilladelser til programvirksomhed i den regionalt opdelte DAB-blok 3 og 4 i offentlig høring med frist den 14. august 2023.

Ved fristens udløb var der indkommet otte høringssvar fra Cibicom, SAML, Danske Medier, Erhvervsstyrelsen, Forbrugerombudsmanden, Gramex, FDA, Konkurrence- og forbrugerstyrelsen. Efter fristens udløb har Kulturministeriet været i dialog med Danske Medier i forhold til uddybning af deres høringssvar.

I det følgende redegøres for hovedsynspunkterne i de modtagne høringssvar samt Kulturministeriets bemærkninger hertil. Der er modtaget bemærkninger til følgende emner:

- Udvidelse af DAB-kapaciteten
- Ansøgning
- Fortrinsret
- Sendesamvirker
- Oversigt over anvendte frekvenser til DAB
- Øvrige forhold

Udvidelse af DAB-kapaciteten

Danske Medier og Cibicom velkommer, at der med bekendtgørelsen benyttes ledige VHF-ressourcer til at øge udbuddet af DAB-radiokanaler i Danmark. Danske Medier finder det desuden positivt, at den kommende DAB-blok 4 har samme regionale inddeling som DAB-blok 3.

SAML og Danske Medier foreslår, at der udbydes op til 16 programtilladelser i hver af de 13 regioner i hhv. blok 3 og 4, svarende til 416 tilladelser i alt. Danske Medier fremhæver, at det vil skabe størst mulig fleksibilitet i sendesamvirket, ligesom det vil sikre, at flest mulige tilladelseshavere deler omkostninger i sendesamvirket.

SAML foreslår endvidere, at der udvides yderligere med et MUX5 i Københavnsområdet og Østjylland Nord Område 4 og 11 for at skabe plads til alle interesserede stationer.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet noterer, at branchen sætter pris på, at DAB-kapaciteten udvides. Kulturministeriet har forud for udarbejdelsen af bekendtgørelsen afdækket mulighederne for at udvide DAB-kapaciteten i samarbejde med Styrelsen for Dataforsyning

(SDFI) og Infrastruktur og Slots- og Kulturstyrelsen (SLKS). Udbudsbekendtgørelsen er udarbejdet på baggrund af dette arbejde, så der oprettes en ny landsdækkede DAB-blok 4 med samme regionalisering som DAB-blok 3 og udbydes 12 tilladelser pr. sendeområde. Dette skyldes, at SDFI anbefaler op til 12 radiotilladelser pr. sendeområde i en blok for at opnå det bedste forhold mellem programantal, dækning og lyd kvalitet. Med forslaget udvides DAB-kapaciteten således fra 208 til 312 programtilladelser, ligesom der tages hensyn til de frekvenstekniske anbefalinger. Der er desuden mulighed for at udvide kapaciteten yderligere med en DAB-blok 5, der dækker regionerne Storkøbenhavn, Århus, Bornholm, Vestjylland og Nordjylland.

Kulturministeriet anerkender branchens ønske om at udnytte den maksimale kapacitet i blokkene, så der kan udbydes op til 16 tilladelser pr. region pr. blok, ligesom det er tilfældet i den nuværende DAB-blok 3. Dermed fordobles antallet af programtilladelser. Da det vurderes, at DAB-blok 4 vil imødekomme efterspørgslen, og DAB-blok 5 ikke er landsdækkende, lægges der op til alene at oprette DAB-blok 4.

På baggrund af ovenstående foretages en justering i bekendtgørelsens § 2, så det fremgår, at der udstedes op til 16 tilladelser i hvert af de 13 områder i henholdsvis den regionale DAB-blok 3 og DAB-blok 4, således at der udstedes 32 tilladelser i hvert af de 13 områder svarende til 416 tilladelser i alt. Der justeres desuden i § 3, så det fremgår, at en programtilladelse vil give tilladelseshaveren rådighed over 1/16 (54 capacity units) af kapaciteten i enten DAB-blok 3 eller 4 i det område, som tilladelsen omfatter.

Ansøgning

Danske Medier bakker op om en anfordringsgaranti og ser positivt på, at den er tilbage som et element i ansøgningsproceduren, ligesom de finder det positivt, at tilladelser kan overdrages.

Danske Medier finder det ikke relevant og administrativt tungt, at likviditet og soliditet skal dokumenteres i tre år i stedet for et. Tilsvarende mener Danske Medier, at justeringen af skønhedskriteriet ved erfaring, så ældre erfaring tæller lige så meget som nyere erfaring, er ulogisk og begrundes det med, at erfaring fra 2023 alt andet lige må være mere relevant på et foranderligt mediemarked.

SAML bemærker, at de ikke ser grund til at bevare kravet om, at tilladelseshaver skal deltage i de officielle brancheanerkendte lyttermålinger i Danmark eller på anden måde gennemføre målinger, der er sammenlignelige med disse. SAML begrundes det med, at selve udbuddet gennemføres som en skønhedskonkurrence, ligesom der ikke er krav til lyttertal i bekendtgørelsen, som ansøger skal leve op til.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet noterer sig Danske Mediers opbakning til genindførelsen af anfordringsgarantien.

Med hensyn til det skærpede krav om dokumentation af likviditet og soliditet er formålet, at ansøgerens økonomiske formåen dokumenteres i forhold til at kunne garantere sikker og stabil drift. Indsendelsen af oplysninger om likviditets- og soliditetsgrad for de seneste tre regnskabsår giver desuden Radio- og tv-nævnet et bedre grundlag til behandling af ansøgningerne.

I forhold til justeringen af skønhedskriteriet vedr. erfaring har det tidligere vist sig vanskeligt at operationalisere nyere og ældre erfaring i udbudsprocessen. Kulturministeriet finder det væsentligt, at ansøgere vurderes på deres erfaring med drift af den pågældende type virksomhed på det pågældende marked, og at skønhedskriteriet sikrer dette i tilstrækkelig grad.

Med hensyn til kravet om at tilladelseshaver skal deltage i de officielle brancheanerkendte lyttermålinger i Danmark eller på anden måde gennemføre målinger, der er sammenlignelige med disse, vurderer Kulturministeriet, at det er relevant at kunne følge udviklingen i lyttertallene på de regionale DAB-kanaler, hvilket forudsætter, at der gennemføres lyttermålinger. Kulturministeriet finder på den baggrund ikke anledning til at justere bekendtgørelsen.

Fortrinsret

Danske Medier anbefaler, at eksisterende tilladelseshavere på DAB-blok 3 har fortrinsret til DAB-blok 3 i det nye udbud. Det skyldes bl.a. hensynet til lytterne, der ellers vil skulle genindstille deres radiostation. Danske Medier mener på samme måde, at nye ansøgere skal have fortrinsret til DAB-blok 4.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet vurderer, at det vil være uhensigtsmæssigt at indføre bestemmelser om fortrinsret for henholdsvis eksisterende og nye ansøgere i udbudsbekendtgørelsen, da der er et princip om ligebehandling af alle ansøgere i udbudsprocessen. Kulturministeriet noterer sig branchens bemærkninger om, at udvidelsen af DAB-kapaciteten med DAB-blok 4 medfører en mulighed for, at lyttere vil skulle genindstille deres radiostation, såfremt eksisterende tilladelseshavere i DAB-blok 3 får tildelt en ny tilladelse i den nye DAB-blok 4. Kulturministeriet finder på den baggrund ikke anledning til at justere bekendtgørelsen.

Sendesamvirker

Danske Medier foreslår, at der skal være mulighed for at oprette op til to sendesamvirker i hver region (ét sendesamvirke for DAB-blok 3 og ét sendesamvirke for DAB-blok 4) med mulighed for, at sendesamvirkerne i en given region kan samarbejde. Danske Medier har desuden oplyst i en uddybende mail til Kulturministeriet, at de foretrækker denne model frem for et fælles sendesamvirke med begrundelsen, at det skaber mest fleksibilitet for tilladelseshaverne.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet noterer sig Danske Mediers forslag om mulighed for op til to sendesamvirker i hver region.

Det fremgår af udbudsbekendtgørelsen, at såfremt man har en programtilladelse til programvirksomhed i regionalt opdelt DAB, er man som aktør forpligtet til at indgå i et fælles sendesamvirke i den givne region. Alle tilladelseshavere i området samarbejder i sendesamvirket om etablering og drift af sendenettet i det pågældende område. Den økonomiske byrde for udsendelse af programvirksomhed igennem regionalt opdelt DAB opretholdes af aktørerne, der sender, idet udgifter deles ligeligt mellem sendesamvirkets medlemmer.

Kulturministeriet bemærker, at oprettelsen af et fælles sendesamvirke medfører, at der hæftes solidarisk på tværs af de to blokke, og således løser en evt. problematik vedr. fordeling af ansøgere i de to blokke, samt beskytter tilladelseshaverne i en evt. ikke fuldt dækket blok, såfremt der er ledige tilladelser i regionen.

Kulturministeriet bemærker, at en mulighed for at oprette op til to sendesamvirker i en region forudsætter, at der fastsættes regler om fordeling af tilladelseshavere i de to DAB-blokke, så det sikres, at der placeres lige mange tilladelseshavere i hver blok. Det er Kulturministeriets vurdering, at det vil være administrativt tungt at administrere en sådan fordeling af ansøgere i de to blokke.

Kulturministeriet finder på den baggrund ikke anledning til at justere bekendtgørelsen.

Oversigt over anvendte frekvenser til DAB

Cibicom udtrykker bekymring for at ibrugtagningen af ledige frekvenser kan skabe en forstyrrelse for de allerede eksisterende DAB-net. For at mindske denne risiko foreslår Cibicom dels, at der udarbejdes en overordnet plan over VHF-frekvenser, der kan anvendes til DAB i Danmark, samt at administrationen af de kommende DAB3/DAB4-MUX'ere og de resterende, endnu ikke allokerede VHF-frekvenser uddeles til en gatekeeper.

Cibicom fremhæver endvidere, at det ikke fremgår af bilag 1 hvilke frekvenser, der skal anvendes i de angivne områder. Cibicom opfordrer derfor til, at bekendtgørelsen enten opdateres med de relevante frekvenser eller henviser til, hvor den til enhver tid gældende frekvensanvendelse kan findes.

Cibicom mener, at § 6, stk. 2, der fastslår, at tilladelseshaver skal tåle ændringer til sit sendenet, hvis det er påkrævet for at beskytte modtagelsen af public-service bærende DAB-blokke, bør udvides til at omfatte både DAB-blok 1 og DAB-blok 2. Cibicom fremhæver, at den nuværende ordlyd skaber en konkurrencemæssig fordel for DR, der administrerer DAB-blok 1, i det tilfælde, at DAB-blok 2, som Cibicom råder over, ikke længere indeholder en public service-kanal.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet noterer sig, at Cibicom nævner, at risikoen for forstyrrelser af de eksisterende DAB-net bør analyseres i forbindelse med udvidelsen af DAB-kapaciteten. Forud for udarbejdelsen af bekendtgørelsen har Kulturministeriet indhentet bi-

drag fra SDFI, der har beskrevet mulighederne for at anvende MUX8 til regionaliseret DAB, herunder en ny, landsdækkende DAB-blok 4, med samme regionalisering som den eksisterende DAB-blok 3. SDFI har givet et eksempel på en sådan kanalplan, der sikrer, at der ikke anvendes frekvensmæssige nabokanaler til de eksisterende DAB-net (DAB blok 1, 2 og 3), hvilket betyder, at der ikke er risiko for væsentlige frekvensmæssige forstyrrelser mellem den kommende DAB blok 4 og de eksisterende DAB-net. SDFI vurderer derfor, at der ikke er behov for yderligere, tekniske analyser af risikoen for forstyrrelser forud for et evt. udbud af DAB blok 4. For så vidt angår § 6, stk. 2, bemærker Kulturministeriet, at det er formålet med bestemmelsen at beskytte de public service-bærende DAB-blokke. Kulturministeriet finder på den baggrund ikke anledning til at justere bekendtgørelsen.

Øvrige forhold

Must-carry forpligtelser

Danske Medier foreslår, at der med bekendtgørelsen indføres en must-carry forpligtelse således, at alle danske radiostationer med en dansk sendetilladelse/programtilladelse skal gøres tilgængelige i videst muligt omfang i smartspeakers, på techplatforme og andre steder, hvor internationale platforme i dag, ifølge Danske Medier, udnytter dansk indhold ved at ”pakke det ind i reklamer uden aftale og uden indtægter til de danske radiostationer”.

Baggrunden for forslaget er, ifølge Danske Medier, det konstant stigende pres fra udenlandske platforme, der benytter dansk indhold uden aftaler og rettighedsbetaling. Danske Medier fremhæver desuden, at Mediaaftalen for 2023-2026 indeholder initiativ om at sikre danske public service-medier en fremtrædende placering på digitale medier. Danske Medier mener, at indsatsen ikke skal begrænses til public service-medier, men at det er essentielt, at alle muligheder udnyttes for at sikre, at producenterne af dansk indhold tilgodeses, når danskerne lytter til dansk indhold. Danske Medier foreslår i praksis, at det præciseres i bekendtgørelsen, at hvis en radiostation har en sendetilladelse til æterbårne signaler udstedt af Radio- og tv-nævnet, skal der være en plads uden omkostninger og uden 3. parts kommercialisering i smartspeakers og biler målrettet dansk publikum.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet noterer sig bemærkningerne vedr. must-carry forpligtelser. Kulturministeriet bemærker, at spørgsmål vedr. must-carry forpligtelser og fremtrædende placering ligger uden for rammerne af denne bekendtgørelse. Kulturministeriet finder på denne baggrund ikke anledning til at justere bekendtgørelsen.

Sammenhæng mellem FM og DAB

SAML mener, at der skal afsættes pladser til ikke kommercielle sendesamvirker i udbuddet, så den ikke kommercielle branche, der i dag udkommer på FM, også kan udkomme på sendeplatformen DAB+. Dette skal ifølge SAML sikre, at der ved en evt. lukning af FM båndet er afsat kapacitet til at udsende ikke kommerciel radio i de fleste kommuner i landet. SAML foreslår konkret, at 2-4 tilladelser pr. region

reserveres til ikke-kommercielle aktører. SAML mener desuden, at garantiforpligtelserne i forbindelse med ansøgning skal være mindre for ikke-kommercielle stationer, ligesom programkravet i § 12 stk.4 ikke skal gælde.

Danske Medier foreslår, at der med bekendtgørelsen sikres en parallelitet mellem DAB og FM ved at sikre, at ansøgere, der tildes en regional DAB+ frekvens i det kommende udbud, også sikres en FM-tilladelse, når FM-tilladelseerne genudbydes i 2027. Danske Medier begrundet forslaget med, at den teknologiske udvikling fører lyttere væk fra FM og medfører, at rentabiliteten ved FM-drift for de kommercielle stationer eroderer. Danske Medier mener derfor, at det er afgørende, at der sker en velovervejet afvikling af FM distribution. Danske Medier understreger, at de ikke på nuværende tidspunkt finder det hensigtsmæssigt at beslutte en lukning af FM-distributionen.

Kulturministeriets bemærkninger

Kulturministeriet noterer sig bemærkningerne vedr. pladser til ikke kommercielle sendesamvirker og sammenhæng mellem FM- og DAB-udbud til efterretning. Kulturministeriet bemærker, at spørgsmål om tilladelser til ikke-kommercielle aktører og FM-udbud ligger uden for rammerne af denne udbudsbekendtgørelse. Kulturministeriet finder på den baggrund ikke anledning til at justere bekendtgørelsen.